

Nr 183.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt vissa arbetare vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori; given Stockholms slott den 27 februari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att envar av nedannämnda arbetare vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid gevärsfaktoret, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension med följande belopp, för år räknat, nämligen maskinarbetarna Johan August Andersson, Adolf Fredrik Thyselius, August Alfred Kjellström, Johan Fredrik Hallgren och Gustaf Leonard Sjöberg med 600 kronor samt filaren Sven Mauritz Kindborg, filaren Johan Nygren, maskinarbetaren Per Axel Eriksson, f. förmannen, filaren Anders Edvard Ternström, maskinarbetaren Carl Erik Johansson, maskinarbetaren Carl Edvard Jedermark, portvakten Johan Erik Sundholm, handräkningsarbetaren Olof Vilhelm Ährlund, maskinarbetaren Carl Erik Eriksson, maskinarbetaren Erik Gustaf Lindberg och stockmakaren Per Adolf Johansson med 500 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 27 februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOMQUIST,
OLSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson, anförde härefter:

»I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 13 januari 1920 har styresmannen för Karl Gustafs stads gevärsfaktori hemställt, att departementet måtte gå i författning om utverkande av pension åt 16 i skrivelsen uppräknade arbetare vid gevärsfaktoret.

Härvid har styresmannen anført i huvudsak följande:

Genom anbefallt nedbringande av gevärstillverkningen från 20,000 vapen år 1919 till 10,000 vapen år 1920 måste en avsevärd reducering ske av arbetsstyrkan vid gevärsfaktoret. Ehuruväl denna reducering i någon mån kunde minskas genom igångsättande vid gevärsfaktoret av annan därstädes förut ej utförd tillverkning, kunde dock ett avskedande av omkring 120 man icke undvikas. Styresmannen hade härvid med avsikt utsatt avskedet till instundande vår, för att eventuell brist på nytt arbete för de arbetsökande ej skulle inträffa under den kalla årstiden, och hade

därjämte uppsägningstiden satts så lång som tre månader, för att arbetarna skulle erhålla god tid att söka nytt arbete. De arbetare, som i första hand komme att avskedas, vore visserligen de, som senast anstälts och vilka vid antagandet erhållit den upplysningen, att anställningen vid gevärsfaktoriet endast vore att betrakta som tillfällig, men härvid hade även medtagits 16 äldre f. d. förmän och arbetare, som på grund av sjuklighet, nedsatt arbetsförmåga eller hög ålder ej längre kunde utföra godkännbart arbete och vilkas kvarvarande i tjänst skulle ställa sig ur driftsynpunkt mindre ekonomiskt, särskilt under nuvarande förhållanden, då arbetet vid gevärsfaktoriet minskades. Då nu sistnämnda arbetare under lång tid tillhört gevärsfaktoriet och under sin krafts dagar utfört ett gott och pliktstroget arbete och i övrigt gjort sig förtjänta av gott vitsord, hemställde styresmannen, att departementet måtte hos Kungl. Maj:t söka utverka proposition till riksdagen om beviljande av pension åt nämnda arbetare i samband med avskedstagandet, att utgå från och med månaden näst efter den, då de lämnade sin anställning vid faktoriet, och föresloge styresmannen i fråga om pensionernas storlek, att för de arbetare, som varit längst i tjänst, pensionen till en var måtte sättas till det belopp, som förut i liknande fall plägat utgå, eller till 600 kronor om året samt till en var av de övriga till 400 à 500 kronor om året, beroende på anställningstid och ålder.

I anslutning härtill försloge styresmannen:

1:o) en årlig pension av 600 kronor till en var av följande arbetare: maskinarbetaren Johan August Andersson, som vore född den 31 juli 1855 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i över 44 år samt år 1907 erhållit silvermedalj för nit och redlighet i rikets tjänst;

maskinarbetaren Adolf Fredrik Thyselius, som vore född den 3 januari 1860 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i över 34 år samt år 1916 erhållit samma medalj som föregående;

maskinarbetaren August Alfred Kjellström, som vore född den 15 maj 1852 samt i 14 år varit soldat vid Södermanlands regemente och över 20 år varit anställd vid gevärsfaktoriet ävensom år 1918 erhållit samma medalj som föregående;

maskinarbetaren Johan Fredrik Hallgren, som vore född den 27 maj 1857 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i över 30 år; samt

maskinarbetaren Gustaf Leonard Sjöberg, som vore född den 22 november 1857 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i 29 $\frac{1}{2}$ år;

2:o) en årlig pension av 500 kronor till en var av följande arbetare: filaren Sven Mauritz Kindborg, som vore född den 7 oktober 1853 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i 27 $\frac{1}{2}$ år;

filaren Johan Nygren, som vore född den 11 februari 1857 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i 23 $\frac{1}{2}$ år;

maskinarbetaren Per Axel Eriksson, som vore född den 4 mars 1851 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i 25 år;

f. förmannen, filaren Anders Edvard Ternström, som vore född den 16 april 1858 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i över 22 år;

maskinarbetaren Carl Erik Johansson, som vore född den 10 oktober 1852 och den 1 april 1920 varit anställd vid gevärsfaktoriet i 22 år;

maskinarbetaren Carl Edvard Jedermark, som vore född den 18 september 1846 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i över 21 $\frac{1}{2}$ år;

portvakten Johan Erik Sundholm, som vore född den 14 augusti 1842 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i över 21 $\frac{1}{2}$ år;

handräckningsarbetaren Olof Vilhelm Ährlund, som vore född den 14 juni 1849 och den 1 april 1920 varit anställd vid gevärsfaktoriet i närmare 21 år;

maskinarbetaren Carl Erik Eriksson, som vore född den 25 april 1851 och den 1 april 1920 varit anställd vid gevärsfaktoriet i över 20 år; samt

3:o) en årlig pension av 400 kronor till en var av följande arbetare:

maskinarbetaren Erik Gustaf Lindberg, som vore född den 12 november 1862 och den 1 april 1920 varit anställd vid gevärsfaktoriet i närmare 22 år; och

stockmakaren Per Adolf Johansson, som vore född den 6 juli 1864 och varit anställd vid gevärsfaktoriet i över 21 år.

Vid styresmannens framställning har till styrkande av däri lämnade uppgifter angående omförmälda arbetares ålder och oförmåga att genom arbete försörja sig bifogats vederbörliga ålders- och läkarbetyg.

Med skrivelse den 19 januari 1920 har *arméförvaltningens artilleridepartement* till Kungl. Maj:t överlämnat handlingarna i ärendet samt därvid förklarar sig anse billigt, att förut omförmälda arbetare genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle efter avskedstagandet. I fråga om storleken härav funne sig departementet, med hänsyn till vad styresmannen anfört ävensom till de belopp riksdagen förut i liknande fall beviljat med dem jämställda arbetare, böra såsom pensioner föreslå samma belopp som styresmannen. Artilleridepartementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja årliga pensioner till följande belopp åt nedannämnda arbetare vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori, nämligen dels till ett belopp av 600 kronor åt en var av maskinarbetarna Johan August Andersson, Adolf Fredrik Thyselius, August Alfred Kjellström, Johan Fredrik Hall-

gren och Gustaf Leonard Sjöberg, dels till ett belopp av 500 kronor åt en var av filarnen Sven Mauritz Kindborg, filaren Johan Nygren, maskinarbetaren Per Axel Eriksson, f. förmanen, filaren Anders Edvard Ternström, maskinarbetaren Carl Erik Johansson, maskinarbetaren Carl Edvard Jedermark, portvakten Johan Erik Sundholm, handräckningsarbetaren Olof Vilhelm Åhrlund och maskinarbetaren Carl Erik Eriksson, dels ock till ett belopp av 400 kronor åt vardera av maskinarbetaren Erik Gustaf Lindberg och stockmakaren Per Adolf Johansson, allt att utgå från och med månaden näst efter den, då respektive arbetare erhöle avsked från sin anställning vid gevärsfaktoriet.

I häröver den 7 februari 1920 avgivet utlåtande har *statskontoret* anfört, att ämbetsverket i likhet med arméförvaltningens artilleridepartement ansåge goda skäl föreligga för beredande av pension till en var av ifrågavarande arbetare. Vad beloppen beträffade, skulle det visserligen med hänsyn därtill, att alla dessa arbetare nu komme att entledigas, kunna synas billigt, att dessa, som samtliga uppnått hög ålder och under lång tid tjänat staten, finge ett och samma pensionsbelopp 600 kronor; men då pensionsbeloppen, såsom här för flertalet föreslagits, plägade i allmänhet avpassas efter vederbörandes tjänstålder, ville statskontoret icke ifrågasätta annan ändring i förslaget än att de båda, för vilka med hänsyn därtill, att de ännu icke fullt uppnått 60 levnadsår, föreslagits en pension å endast 400 kronor, nämligen maskinarbetaren E. G. Lindberg och stockmakaren P. A. Johansson, jämväl måtte komma i åtnjutande av pension å 500 kronor.

Under åberopande av vad sålunda i ärendet förekommit och då jag i fråga om pensionsbeloppens storlek biträder statskontorets ståndpunkt, får jag hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen med-
giva, Departements-
chefen.

att envar av nedannämnda arbetare vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid gevärsfaktoriet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension med följande belopp för år räknat, nämligen maskinarbetarna Johan August Andersson, Adolf Fredrik Thyselius, August Alfred Kjellström, Johan Fredrik Hallgren och Gustaf Leonard Sjöberg med 600 kronor samt filaren Sven Mauritz Kindborg, filaren Johan Nygren, maskinarbetaren Per Axel Eriksson, f. förmanen, filaren Anders Edvard Ternström, maskinarbetaren Carl Erik Johansson, maskinarbetaren Carl Edvard Jedermark, portvak-

ten Johan Erik Sundholm, handräkningsarbetaren Olof Vilhelm Åhr-
lund, maskinarbetaren Carl Erik Eriksson, maskinarbetaren Erik Gustaf
Lindberg och stockmakaren Per Adolf Johansson med 500 kronor.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter bi-
trädde hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna
bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av
den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Erik von Horn.
